Lietas arhīva Nr. C-0117-19/8
ECLI:LV:REZT:2019:0301.C30587317.1.S

Spriedums
Latvijas Republikas vārdā
2019.gada 1.martā

Rēzeknes tiesa šādā sastāvā: tiesnesis D.Zamjatins
ar sekretāri I.Muhambergu
piedaloties: prasītāja pārstāvim zvērinātam advokātam G.Lācim
atbildētājam un atbildētājas /pers. A/ pārstāvim /pers. B/
izskatīja atklātā tiesas sēdē
civillietu: /pers. C/ maza apmēra prasība pret /pers. A/ un /pers. B/ par zaudējumu piedziņu, un

konstatēja:

prasītājs griezies tiesā ar maza apmēra prasību, to grozot 2017.gada 31.jūlijā, kurā lūdz piedzīt solidāri no atbildētājiem zaudējumus 277,39 EUR apmērā, valsts nodevu 71,14 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, ar lietas vešanu saistītos izdevumus, noteikt prasītāja tiesības saņemt likumisko 6% gadā no piedzītās zaudējumu summas par laiku līdz pilnīgai sprieduma izpildei.

Aprakstošā daļa

Prasības pieteikumā prasītāja norādīja, ka 2016.gada 17.martā Rīgas Vidzemes priekšpilsētas tiesa pieņēma lēmumu civillietā Nr.C30459016 par pagaidu saskarsmes tiesību realizēšanas kārtības noteikšanu prasītājam ar viņa bērniem /pers. K/ un /pers. E/. Prasītāja bērni ikdienā dzīvo kopā ar prasītāja bijušo sievu /pers. A/, kura nodibinājusi jaunu ģimeni ar /pers. B/.

Tā kā prasītājs ir /Nosaukums A/ priekšnieks, norīkots no Latvijas darbā /Nosaukums B/ pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām Varšavā, tad prasītāja iespējas izmantot saskarsmes tiesības var būt ierobežotas, bet atbildētāji, izmantojot šo prasītāja darba specifiku, liek šķēršļus saskarsmes tiesību izmantošanai pat, kad prasītājs tiek uz Rīgu saskarsmes tiesību realizēšanai, radot prasītājam izdevumus (zaudējumus).

Tajās reizēs, kad prasītājs ieradās realizēt saskarsmes tiesības, atbildētāji paziņoja, ka konkrētā nedēļas nogale nav tā nedēļas nogale, kad prasītājs var satikt bērnus. Pirmo reizi pēc lēmuma prasītājs satika bērnus tikai 2016.gada novembrī, pieaicinot tiesu izpildītāju.

Atbildētāji norādīja, ka prasītājs varēs realizēt saskarsmes tiesības tikai tad, kad ieradīsies ar tiesu izpildītāju, kas ir maksas pakalpojums. Nekādu saprātīgu izskaidrojumu vai pamatojumu šādai savai prasībai pēc tiesu izpildītāja nedeva un savu kategorisko prasību neizskaidroja, turpinot liegt prasītājam tikties ar bērniem un tiesu izpildītāju paši nekad nav uzaicinājuši.

Zaudējumi prasītājam iestājušies atbildētāju vainas dēļ, tie sastāv no tiesu izpildītājiem samaksātām valsts nodevām.

Tiesu izpildītāja N.Bekasova bija sākusi izpildu lietu pret /pers. A/ par lēmuma nepildīšanu un tikai pēc oficiāla rakstiska paziņojuma par iespējamo naudas sodu /pers. A/, 2016.gada novembrī prasītājam izdevies pirmo reizi pēc 2016.gada 17.marta lēmuma realizēt saskarsmes tiesības ar bērniem.

Atbildētāji vairākkārt vērsušies policijā, bāriņtiesā ar nepatiesiem, nepamatotiem iesniegumiem, noslogojot policiju un radot zaudējumus ne tikai prasītājam, bet visai sabiedrībai kopumā.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1675., 1770.-1773., 1776., 1779., 1786.pantu, Civilprocesa likuma 1., 28., 74., 127.-130., 250.^{18}-250.^{23}pantu.

2018.gada 15.oktobrī prasītājs grozīja prasības lūgumu gaļu, lūdzot tiesu piedzīt solidāri no atbildētājiem zaudējumus 521,23 EUR apmērā, valsts nodevu 71,14 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, ar lietas vešanu saistītos izdevumus, noteikt prasītāja tiesības saņemt likumisko 6% gadā no piedzītās zaudējumu summas par laiku līdz pilnīgai sprieduma izpildei (lietas 122.-123.lapa).

Tiesas sēdē prasītāja pārstāvis prasības pieteikumu uzturēja pēc prasības pieteikumā minētiem motīviem, papildus paskaidroja, ka nosakot saskarsmes tiesību izmantošanas veidu un laiku neviens normatīvais akts neuzliekot par pienākumu šo saskarsmes tiesību izmantošanu realizēt un fiksēt klātesot tiesu izpildītājam. Abi atbildētāji neesot izpratuši 2016.gada 17.marta tiesas lēmumu. Kad oktobra mēnesī tiesas lēmumā esot ticis izskaidrots saskarsmes grafiks, esot izrādījies, ka /pers. C/ esot bijusi taisnība un viņš esot pareizi vēlējies izmantot saskarsmes tiesības.

/pers. A/ e-pasta sarakstē viņam esot pieprasījusi realizēt saskarsmes tiesības, atnākot ar tiesu izpildītāju. Katru reizi saskarsmes realizēšanai bērnus izsniedzot nevis /pers. A/, bet /pers. B/, kurš 2016.gadā bez tiesu izpildītāja neesot izsniedzis bērnus saskarsmei. Tikai pēc divām reizēm, kad tiesu izpildītājs esot fiksējis faktu par bērnu izsniegšanu saskarsmei, turpmāk saskarsme esot notikusi pēc noteiktā grafika. Tas esot ticis darīts, lai /pers. C/ rādītu lielākus izdevumus, jo viņš braucot no citas valsts saskarsmes tiesību realizācijai.

Prasītājs esot samaksājis bērna dalības maksu sacensībām Polijā, esot bijis gatavs satikt abus bērnus arī sacensību vietā Polijā. /pers. B/ vainas dēļ tas neesot noticis, dalības maksa neesot tikusi atmaksāta un plānotā saskarsme ar bērniem neesot notikusi atbildētājas vainas dēļ.

/pers. B/ ignorējot tiesas lēmumā noteikto un darot visu, lai saskarsmi pēc iespējas padarītu gan bērniem, gan tēvam nepatīkamāku. Ar savu rīcību viņš esot nodarījis prasītājam finansiālus zaudējumus. /pers. B/, rīkojoties saskaņoti ar /pers. A/ 2016., 2017., 2018.gadā no sakuma esot pieprasījis, lai ierodas tiesu izpildītājs. /pers. A/ nekad bērnus neesot pavadījusi uz saskarsmi ar tēvu, to vienmēr esot darījis /pers. B/, izvirzot nepamatotas prasības pie šīs saskarsmes. /pers. B/ rādot sarežģījumus, lai atbildētājam, strādājot ārzemēs, būtu pēc iespējas lielāki izdevumu, neērtības un viņš un bērni justu diskomfortu – rakstot iesniegumus bāriņtiesā un dažādās institūcijās, arī lūdzot ierosināt kriminālprocesu par /pers. C/ saskarsmes realizāciju. Rodoties iespaids, ka /pers. B/ to dara speciāli, jo pats pus gada laikā esot nepareizi skaitījis dienas, kas paredzētas saskarsmei ar tiesas pieņemto pagaidu lēmumu. Atbildētāji grupā noskaņojot bērnus pret bērnu tēvu, katru reizi rādot zaudējumus prasītājam un nepatīkamākas situācijas. Ar lietas vešanu saistīto izdevumu summa esot ap 634,00 EUR.

Tiesas sēdē atbildētājs savā un /pers. A/ vārdā prasību neatzina un papildus paskaidroja, ka lietas materiālos neesot nekādu pierādījumu, ka /pers. B/ esot nodarījis noziedzīgu nodarījumu, un ka ar šo noziedzīgo nodarījumu /pers. C/ esot rādīti zaudējumi. Prasība neesot pamatota, neesot argumentēta un neesot pierādīta. /pers. C/ nekonsekventi esot izmantojis saskarsmes tiesības. /pers. C/ saskaņā ar tiesas lēmumu bērni esot jāpaņem viņu dzīvesvietā. Uz paredzētajām 2018.gada 5.oktobrī sacensībām bērni neesot aizbraukuši, jo 2018.gada 4.oktobrī /pers. C/ esot paziņojis, ka viņš ierādīsoties saskarsmes tiesību realizācijai. Par veikto maksājumu /pers. A/ esot uzzinājusi tikai no bērnu trenera.

Pašu par sevi rēķinu piestādīšana nerādot /pers. A/ pienākumu tos apmaksāt. /pers. A/ ar savu darbību vai bezdarbību neesot rādījusi /pers. C/ prasības pieteikumā norādītos zaudējumus. Fakta fiksēšana ar tiesu izpildītāja palīdzību esot /pers. C/ brīvā griba, jo neviens pierādījums nenorādot, ka prasītājam neesot bijis citas izejas kā izmantot saskarsmes tiesības ar bērniem. Šie akti par faktu fiksēšanu pierādot, ka /pers. A/ neesot rādījusi šķēršļus saskarsmes tiesību izmantošanai /pers. C/. Bērni vienmēr viņam tika nodoti.

Naudas summa 2,85 EUR, kas esot tikusi iekļauta prasības summā, jau esot samaksāta 2016.gada 8.decembrī. /pers. A/ esot izpildījusi 2016.gada 17.marta lēmumā norādīto. Neesot nekāda tiesiska pamata prasīt /pers. A/ segt izdevumus, ko /pers. C/ esot sedzis.

Motīvu daļa

Tiesa, novērtējusi pušu pārstāvju un /pers. B/ paskaidrojumus, visus lietā esošus pierādījumus kopumā, uzskata, ka prasība ir noraidāma.

Celtajā prasībā tiek lūgts piedzīt zaudējumus. Prasījums par zaudējumu piedziņu ir pamatots ar Civillikuma 1770.-1773., 1776., 1779., 1786.pantu. Minētie panti satur tiesību normas, kas regulē tiesiskās attiecības, kas rodas zaudējumu nodarīšanas gadījumā, tas ir, delikta rezultātu

Tiesību doktrīnā ir nostiprinājies uzskats, ka, lai iestātos zaudējuma atlīdzināšanas pienākums, ir jākonstatē šādi priekšnosacījumi: prettiesiskā vainojamā rīcība, kas var izpausties darbībā vai bezdarbībā; zaudējumu esība un to apmērs; cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 17.marta lēmumu lietā Nr.C30459016 tika noteikta saskarsmes tiesību izmantošanas pagaidu kārtība ar nepilngadīgiem bērniem (lietas 13.-15.lapa). Minētais lēmums tika izskaidrots ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas lēmumu (lietas 32.-33.lapa).

Tiesa uzskata, ka prasītāja apgalvojums, ka atbildētāja /pers. A/ vairākkārt liedza saskarsmi ar pušu bērniem, faktiski nav pierādīts. Pierādīšanas nolūkā prasītājs iesniedza prasītāja sastādīto saskarsmes kalendāru (lietas 112.-119.lapa). Minētais kalendārs nav uzskatāms par pierādījumu, bet par puses paskaidrojumu, jo citi lietā esošie pierādījumi neapstiprina minētajā kalendārā norādītos faktus. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 104.panta pirmo daļu pušu [..] paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Lai fiksētu saskarsmes tiesība īstenošanas faktu, prasītājs vērsies pie zvērināta tiesu izpildītāja fakta fiksēšanas nolūkā, kas pierādīts ar 2017.gada 19.maija Aktu Nr.00066/036/2017-AKT (lietas 74.lapa), par minētā akta sastādīšanu tiesu izpildītāja Iveta Kruka 2017.gada 19.maijā izrakstīja rēķinu par summu 80,74 EUR (lietas 30.lapa). Tomēr minētajā aktā ir fiksēts, ka saskarsmei šķēršļi netika likti. Turklāt ar 2016.gada 2.decembra Aktu Nr.00373/067/2016-AKT (lietas 71.lapa) ir pierādīts, ka /pers. A/ izpildīja tiesas nolēmumu par saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību. Par minēto prasītājs samaksāja valsts nodevu. Tiesas nolēmuma pildīšanu apstiprina arī prasītāja parakstītie 2017.gada 16.jūnija, 14.jūlija un 8.septembra Saistību raksti (lietas 24., 92., 96.lapa) no kuriem secināms, ka /pers. A/ nelika šķēršļus saskarsmes tiesību īstenošanai. Atbildētājs /pers. B/ šajās tiesiskās attiecībās piedalījās tikai kā /pers. A/ pārstāvis.

Iesniegtā lietā /pers. A/ un prasītāja elektroniskās sarakstes izdrukas (lietas 20.lapa) tiesas prāt liecina par pušu savstarpējām attiecībām, kas varētu būt raksturotas kā saspringtas, tomēr tās nav raksturojamas kā prettiesiskās no atbildētāju puses. Lietā nozīmīgu faktu pierādīšanai likumdevējs paredzēja dažādus pierādīšanas līdzekļus saskaņā ar Civilprocesa likuma 17.nodaļu. Atbildētājas /pers. A/ norāde uz zvērināta tiesu izpildītāja klātbūtnes nepieciešamību, saskarsmes tiesību īstenošanas laikā, nebija obligāta izpildei no prasītāja puses, tomēr prasītājs pats izvēlējies piemērot šādu pierādīšanas paņēmienu (kas ir atspoguļots zvērināto tiesu izpildītāju aktos), kaut bija brīvs pierādīšanas līdzekļu izvēlē.

Tādējādi tiesa uzskata, ka nav pierādīts, ka vēršanās pie tiesu izpildītājiem saistībā ar saskarsmes tiesību īstenošanu bija atbildētāju prettiesisko darbību rezultāts, secīgi, nav pierādīta atbildētāju prettiesiskā darbība, kas savukārt izslēdz zaudējumu atlīdzināšanas pamatu.

Turklāt, par 2017.gada 19.maija Aktā Nr.00066/036/2017-AKT minēto nolēmuma izpildīšanas darbiem prasītājs samaksāja valsts nodevu 2,85 EUR (lietas 44.lapa). Ar zvērinātas tiesu izpildītājas N.Bekasovas 2017.gada 18.septembra vēstuli Nr.12433/067/2017-NOS (lietas 73.lapa) ir pierādīts, ka samaksāta valsts nodeva 2,85 EUR pārskaitīta /pers. C/. Tādējādi šajā gadījuma nav pierādīts zaudējumu fakts.

Ar 2018.gada 3.oktobra Fakta fiksēšanas aktu Nr.00082/078/2018-AKT (lietas 126.-132.lapa), par kura sastādīšanu Tiesu izpildītājs Raimonds Mežiņš 2018.gada 4.oktobrī izrakstīja rēķinu par summu 80,74 EUR (lietas 125.lapa) tika fiksēta elektroniskā sarakste, kura norisinājās 2018.gada 25.septembrī, starp prasītāja pārstāvi un atbildētāju /pers. B/ par atbildētājas un prasītāja bērnu braucienu uz Poliju, uz sacensībām. No minētas sarakstes secināms, ka puses nav nonākušas pie kādas vienošanās attiecība pret bērnu piedalīšanās sacensībās Polijā.

Ar 2019.gada Aktu par fakta fiksēšanu Nr.00003/046/2019-AKT (lietas 156.-195.lapa), kas norisinājās no 2018.gada 13.septembra līdz 2018.gada līdz 5.oktobrim, no kuras secināms, ka bērni uz sacensībām Polijā nav aizbraukuši. Sarakstē nav atrodams apstiprinājums tam, ka puses vienojās par bērnu braucienu uz sacensībām Polijā, kā arī par nepieciešamo izdevumu segšanas un nepieciešamo dokumentu noformēšanas sadalīšanu starp bērnu vecākiem, tas ir, prasītāju un atbildētāju /pers. A/. Lietā nav pierādījumu tam, ka vienam no vecākiem aizgādības tiesības ir atņemtas vai ierobežotas, līdz ar to secināms, ka bērnu atrodas vecāku kopīgā aizgādība (Civillikuma 178.panta otra daļa).

Civillikuma 178.panta trešā daļa noteic, ka jautājumos, kas var būtiski ietekmēt bērna attīstību, vecāki lēmumu pieņem kopīgi. Vecāku domstarpības izšķir bāriņtiesa, ja likumā nav noteikts citādi. Tomēr lietā nav gūti pierādījumi, kas apstiprinātu faktu, ka prasītājs un atbildētāja /pers. A/ būtu pieņēmuši kopīgo lēmumu par bērnu piedalīšanos sacensībās.

Tādējādi tiesa nonāk pie secinājuma, ka prasītājs, veicot dalības maksas samaksu, rīkojies vienpusēji, bez atbildētājas /pers. A/ piekrišanas vai saskaņošanas. Šajā gadījumā atbildētājai /pers. A/, kā vecākam, kura īsteno bērnu aprūpi un uzraudzību, nebija pienākuma ļaut bērniem braukt uz sacensībām, jo šīs jautājums nebija saskaņots starp vecākiem, līdz ar to atbildētāja /pers. A/ nav pieļāvusi prettiesisku darbību. Arī atbildētājs /pers. B/ būdams /pers. A/ pilnvarota persona (lietas 84.-86.lapa) šādu piekrišanu nebija devis. Tādējādi tiesa uzskata, ka nav pierādīts, ka bērnu neaizbraukšana uz sacensībām un, secīgi, prasītāja samaksātas dalības maksas zaudēšana bija atbildētāju prettiesisko darbību rezultāts, secīgi, nav pierādīta atbildētāju prettiesiskā darbība, kas savukārt izslēdz zaudējumu atlīdzināšanas pamatu.

Atbildētāji vairākkārt vērsušies dažādās valsts un pašvaldību iestādes – Rīgas bāriņtiesu, Valsts Robežsardzē, Valsts policijā ar iesniegumiem, kuros faktiski tika izteiktas sūdzības par prasītāja rīcību saskarsmes tiesību īstenošanas laikā (lietas 202.-209.lapa). Pierādījumi, kas saturētu ziņas par minēto iesniegumu izskatīšanas rezultātiem, tiesai nav iesniegti.

Tiesa uzskata, ka atbildētāju vēršanās dažādās valsts un pašvaldību iestādēs pati par sevi nav pretrunā ar likumu, tas ir, tā nav prettiesiskā darbība. Katram ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību un, ja likums paredzēja iespēju tiesību aizsardzības nolūkā vērsties noteiktā iestādē, šāda darbība nav atzīstama par prettiesisku (pat ja vēršanās pēc būtības nav pamatota), iekams nav pierādīts pretējais.

Ņemot vērā, ka zaudējumu atlīdzināšanai ir nepieciešams konstatēt visus trīs iepriekš minētos priekšnosacījumus, proti: prettiesiskā vainojamā rīcība, kas var izpausties darbībā vai bezdarbībā; zaudējumu esība un to apmērs; cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem. Tomēr šajā lietā tiesa nekonstatēja atbildētāju prettiesisko darbību un, secīgi tiesa uzskata, ka minētā priekšnosacījuma trūkums padara zaudējumu piedziņu par neiespējamu, dziļāk neanalizējot pārējo priekšnosacījumu esību, kas ir pietiekams secinājumam, ka prasības ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš teikto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 193., 195., 204.[1], 250.[26]pantu, Civilprocesa likuma Pārejas noteikumu 137.pantu,, tiesa

nosprieda:

/pers. C/ maza apmēra prasību pret /pers. A/ un /pers. B/ par zaudējumu piedziņu noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesā divdesmit dienu laikā apelācijas kārtībā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2]pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, apelācijas sūdzību iesniedzot Rēzeknes tiesā.

Spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā 2019.gada 1.martā.

Tiesnesis: